

ИЗВЕШТАЈ

**ОД МОНИТОРИНГОТ НА ПОКРИВАЊЕТО
НА ИЗБОРНАТА КАМПАЊА ВО
ТЕЛЕВИЗИСКИТЕ ВЕСТИ
НА ИНСТИТУТОТ ЗА
КОМУНИКАЦИСКИ СТУДИИ**

ПЕРИОД 21 – 29 НОЕМВРИ 2016

ОПШТИ ЗАКЛУЧОЦИ

1. ТЕМИ ЗА КОИ СЕ ИЗВЕСТУВАШЕ

Темите поврзани со изборите, изборната кампања, посебните теми што произлегуваа од неа, организацијата и следењето на изборите и анкетите за рејтингот на партиите, доминираа во централните вести на сите медиуми во мониторираниот период. Централните информативни програми на дел од телевизиите, како Сител (80 прилози), ТВ Нова (73), Канал 5 (96) и МТВ1 (96), покривањето на партиските активности во кампањата (известувања од митинзи и од средби со граѓани) достигнуваа и до три четвртини од вкупниот број објавени прилози што се однесуваа на политичките актери, процеси и состојби.

Повеќето медиуми посебно се осврнаа на темата за двојазичноста, која се наметна во кампањата, но сите тие ја анализираа од различен агол и различно ја врамија. Дел телевизии (24 Вести) ги спротивставуваа ставовите на политичките субјекти и го отвораа прашањето дали темата е реална или фиктивна, други, пак, (Алсат М) посебно ги следеа ставовите во врска со ова прашање на партиите на Албанците, критикувајќи ги дека не го реши-

ле ова прашање досега, а трети (Алфа, Сител, Канал 5, ТВ Нова) ја застапуваа тезата дека решенијата за употреба на јазиците што ги најави опозициската партија СДСМ се вовед во федерализација, загрозување на безбедноста, дури и во распад на државата, што е на иста линија со кампањата на владејачката партија ВМРО-ДПМНЕ.

Од другите теми што се наметнаа во предизборниот период, а не се поврзани со изборите, посебно се издвојува следењето на работата на Специјалното јавно обвинителство, односно на судскиот процес поврзан со случајот „Тврдина“ на СЈО. Оваа тема се среќаваше на 24 Вести (15), Телма (11), ТВ 21 (10) и на Алсат М (27), која што исто така известуваше и за пречките на СЈО да го преземе случајот „Сопот“.

Од темите што не беа поврзани со изборите кај телевизиите Сител, ТВ Нова, Алфа, Канал 5 и МТВ1 најчести беа тие што се однесуваа на редовните активности на државните функционери (посетата на претседателот Ѓорге Иванов на Бугарија и други).

2. ПОЛИТИЧКИ ПЛУРАЛИЗАМ ВО ПОКРИВАЊЕТО НА СИТЕ ДОМАШНИ НАСТАНИ

Сите поголеми политички субјекти беа застапени во централните вести на телевизиите, со различен сооднос, а дел од телевизиите целосно ги занемаруваа помалите субјекти.

На телевизиите Сител и Алфа почесто се споменуваа СДСМ (Сител; 123 информации за СДСМ, 98 за ВМРО-ДПМНЕ; Алфа: СДСМ 124 споменувања, ВМРО-ДПМНЕ 110), а на Канал 5 и Нова беа речиси изедначени двете најголеми партии (Канал 5: СДСМ 127, ВМРО-ДПМНЕ 133 Нова: СДСМ 79, ВМРО-ДПМНЕ 80). Но, во квалитативна смисла, кон СДСМ доминантно се изразуваа негативен однос па дури и демонизирачки однос (Алфа во 44 прилози, Нова во 20 прилози, Канал 5 во 19 пати), додека кон ВМРО-ДПМНЕ позитивен (Алфа 43

прилози, Нова во 24, Канал 5 во 19 пати). На 24 Вести (111-86), Алсат М (67-37), Телма (54-49) и ТВ21 (59-54) позастапена беше владејачката партија во однос на опозициската и кон неа почесто се изразуваа неутрално-критички однос. На јавниот сервис, МТВ1 и МТВ2 не се изразуваа експлицитен однос кон политичките субјекти и има рамномерна застапеност меѓу нив. Националната телевизија одвојува најмногу време за претставување на помалите партии.

Политичките субјекти на Албанците (ДУИ, ДПА, Беса итн) се позначително застапени само на телевизиите Алсат М и ТВ 21, како и на МТВ 1 и 2, додека на другите телевизиите ретко се споменуваат.

3. БАЛАНС ВО ИЗВЕСТУВАЊЕТО ЗА КАМПАЊАТА

Македонската телевизија на првиот програмски сервис постигнува најширок квантитативен баланс меѓу политичките субјекти, и известуваше за кампањата на сите учесници на изборите. Затоа пак кај МТВ1 немаше аналитички пристап, туку само пренесуваше што се случувало на настаните.

Телевизиите 24 Вести, Алсат М и ТВ21 имаа и аналитички пристап во следењето на кампањата, отворајќи теми за нејзиниот квалитет, реториката (особено националистичката), остварливоста или можните манипулации со предизборните ветувања и со програмите итн.

Телевизиите Сител, Алфа, ТВ Нова и Канал 5 во известувањето за кампањата ја фаворизираа партијата ВМРО-ДПМНЕ на повеќе начини. За активностите на оваа партија се известуваше во блок прилози во првиот дел од вестите, а за опозицијата во вториот дел, понекогаш и пред самиот крај, со вести за други теми меѓу нив. Прилозите за активностите на лидерот на ВМРО-ДПМНЕ Никола Груевски беа репортажни и со повисок продукциски квалитет (поздравување со граѓани, говори на повеќе места) во споредба со прилозите за активностите на опозицискиот лидер Зоран Заев, од кого најчесто беше пренесувана само по една изјава.

4. НАЈКАРАКТЕРИСТИЧНИ ПРИМЕРИ НА НЕГАТИВНО ИЛИ ПОЗИТИВНО ВРАМУВАЊЕ

Најчесто користената тема за негативно врамување на партијата СДСМ беше темата за двојазичноста. Телевизиите Сител, ТВ Нова, Канал 5 и Алфа за оваа тема известуваа само во насока дека најавите на опозицискиот лидер за решавање на прашањето на употребата на јазиците е во насока на федерализација на земјата, што се поклопува со ставовите на партијата ВМРО-ДПМНЕ. Во овие прилози опозицијата не добиваше можност да ја презентира својата страна, туку само беа користени изјави од нејзините членови што беа поврзувани во определениот контекст (Сител: „Пораките се дека граѓаните на овие избори ќе решат во каква држава сакаат да живеат -дали во унитарна Македонија или пак во онаа федерализирана Македонија која што ја заговара лидерот на СДСМ Зоран Заев“; ТВ Нова: „Идната федерализација или кантонизација на државата чие име дополнително ќе се одредува има три фази кои етапно ќе се одредуваат

во следните неколку години. Двојазичноста е само првата фаза на федерализацијата заедно со кантонизацијата како преоден пат кон отцепување на делови од Македонија, анализира неделникот Република“; Алфа: Реториката за рedefинирање, менување на уставот, двојазичност Заев не ја употребува само на митинзите во изборната кампања, СДСМ во континуитет игра на картата на пазарење со националните интереси; Канал 5: „Познавачите стравуваат дека најавите што ги дава Заев за проширување на Рамковниот договор може да ја втурнат Македонија во нова меѓуетничка криза“).

Фаворизирањето на ВМРО-ДПМНЕ на овие телевизиите се вршеше со различниот пристап во покривањето на предизборната кампања и во неколку случаи во некритичкото пренесување на мешањето на партијата и државата, кога лидерот на партијата Никола Груевски известуваше за нови странски инвестиции.